RÅDETS BESLUT (Gusp) 2021/394

av den 4 mars 2021

om ändring av beslut 2014/119/Gusp om restriktiva åtgärder mot vissa personer, enheter och organ med hänsyn till situationen i Ukraina

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 29,

med beaktande av förslaget från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, och

av följande skäl:

(1) Den 5 mars 2014 antog rådet beslut 2014/119/Gusp ([1]).

(2) På grundval av en översyn av beslut 2014/119/Gusp bör tillämpningen av restriktiva åtgärder mot vissa personer, enheter och organ förlängas till och med den 6 september 2021 med avseende på en person och till och med den 6 mars 2022 med avseende på sju personer, uppgifterna avseende två personer bör strykas. Informationen i bilagan till beslut 2014/119/Gusp om rätten till försvar och rätten till ett effektivt rättsligt skydd, inbegripet den grundläggande rätten till en rättvis och offentlig rättegång inom skälig tid inför en oavhängig och opartisk domstol som har inrättats enligt lag, bör uppdateras.

(3) Beslut 2014/119/Gusp bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Beslut 2014/119/Gusp ska ändras på följande sätt:

1. I artikel 5 ska andra stycket ersättas med följande:

   ”Detta beslut ska tillämpas till och med den 6 mars 2022. När det gäller post nr 17 i bilagan ska åtgärderna i artikel 1 tillämpas till och med den 6 september 2021.”

2. Bilagan ska ändras i enlighet med bilagan till det här beslutet.

Artikel 2

Detta beslut träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den 4 mars 2021.

På rådets vägnar
A.P. ZACARIAS
Ordförande

([1]) Rådets beslut 2014/119/Gusp av den 5 mars 2014 om restriktiva åtgärder mot vissa personer, enheter och organ med hänsyn till situationen i Ukraina (EUT L 66, 6.3.2014, s. 26).

BILAGA

Bilagan till beslut 2014/119/Gusp ska ändras på följande sätt:

1. I avsnitt A (”Förteckning över personer, enheter och organ som avses i artikel 1”) ska uppgifterna avseende följande personer utgå:

   13. Dmytro Volodymyrovych Tabachnyk (Dmytro Volodymyrovytj Tabatjnyk)

   15. Serhiy Hennadiyovych Arbuzov (Serhij Hennadiyovych Arbuzov)

2. Avsnitt B (”Rätten till försvar och rätten till ett effektivt rättsligt skydd”) ska ersättas med följande:

   ”B. Rätten till försvar och rätten till ett effektivt rättsligt skydd

   Rätten till försvar och rätten till ett effektivt rättsligt skydd i enlighet med Ukrainas straffprocesslag

   I artikel 42 i Ukrainas straffprocesslag (*straffprocesslagen*) anges det att alla som är misstänkta eller tilltalade i straffrättsliga förfaranden har rätt till försvar och till ett effektivt rättsligt skydd. Det inbegriper: rätten att informeras om brottsmisstankar eller åtalspunkter, rätten att uttryckligen och utan dröjsmål informeras om sina rättigheter i enlighet med straffprocesslagen, rätten att få tillgång till en försvarsadvokat så snart detta begärs, rätten att göra framställningar om processuella åtgärder samt rätten att begära prövning av en utredares, åklagares och undersökningsdomares beslut, handlingar eller underlåtenhet.

   I artikel 303 i straffprocesslagen görs åtskillnad mellan beslut och underlåtenhet som kan bestridas under förfarandet före rättegång (första stycket) och beslut, handlingar och underlåtenhet som kan prövas i domstol under det förberedande förfarandet (andra stycket). I artikel 306 i straffprocesslagen anges det att klagomål som avser en utredares eller åklagares beslut, handlingar eller underlåtenhet måste prövas av en undersökningsdomare vid en lokal domstol i närvaro av klaganden, dennes försvarsadvokat eller juridiska ombud. I artikel 308 i straffprocesslagen anges det att ett klagomål gällande underlåtenhet av en utredare eller allmän åklagare att iaktta en rimlig tidsfrist under förundersökningen får lämnas in till en högre allmän åklagare och måste prövas inom tre dagar efter inlämnandet. Dessutom preciseras det i artikel 309 i straffprocesslagen vilka av undersökningsdomarens beslut som kan överklagas och anges att andra beslut kan bli föremål för domstolskontroll under det förberedande förfarandet vid domstolen. Vidare är ett antal processuella utredningsåtgärder endast möjliga om en undersökningsdomare eller en domstol så beslutar (t.ex. beslag i enlighet med artiklarna 167–175 och försvarsåtgärder i enlighet med artiklarna 176–178 i straffprocesslagen).

   Tillämpning av rätten till försvar och rätten till ett effektivt rättsligt skydd för varje person som är uppförd på förteckningen

   1. Viktor Fedorovych Yanukovych (Viktor Fedorovych Janukovytj)

      Det straffrättsliga förfarandet avseende förskingring av offentliga medel eller tillgångar pågår fortfarande.

      Uppgifter i rådets ärendeakt visar att man har respekterat Viktor Fedorovych Janukovytjs rätt till försvar och till ett effektivt rättsligt skydd, inbegripet den grundläggande rätten att få sitt ärende prövat inom skälig tid av en oavhängig och opartisk domstol, i samband med de straffrättsliga förfaranden som rådet har grundat sig på. Detta framgår särskilt av beslutet av Ukrainas högsta domstol för korruptionsbekämpning av den 11 augusti 2020, i vilket domstolen behandlade framställningen från Ukrainas nationella byrå för korruptionsbekämpning och beviljade tillstånd att gripa Viktor Fedorovych Janukovytj. I domstolens avgörande bekräftade undersökningsdomaren att det finns skäliga misstankar om att Viktor Fedorovych Janukovytj varit delaktig i ett brott som rör förskingring och bekräftade att Viktor Fedorovych Janukovytj betraktas som misstänkt i det straffrättsliga förfarandet.

      Den högsta domstolen för korruptionsbekämpning slog även fast att Viktor Fedorovych Janukovytj har uppehållit sig utanför Ukraina sedan år 2014. Domstolen kom fram till att det fanns tillräckliga skäl att tro att Viktor Fedorovych Janukovytj höll sig undan förundersökningsorganen.

I enlighet med rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna anser rådet att de perioder under vilka Viktor Fedorovych Janukovytj har undvikit utredningen måste undantas vid beräkningen av den period som är relevant för bedömningen av huruvida man har respekterat rätten till en rättegång inom skälig tid. Rådet anser därför att de omständigheter som beskrivs i domen från högsta domstolen för korruptionsbekämpning avseende Viktor Fedorovych Janukovytj i hög grad har bidragit till utredningens längd.

2. Vitalii Yuriyovych Zakharchenko (Vitalij Jurijovytj Zachartjenko)

Det straffrättsliga förfarandet avseende förskingring av offentliga medel eller tillgångar pågår fortfarande.

Uppgifter i rådets ärendeakt visar att man har respekterat Vitalij Jurijovytj Zachartjenkos rätt till försvar och till ett effektivt rättsligt skydd, inbegripet den grundläggande rätten att få sitt ärende prövat inom skälig tid av en oavhängig och opartisk domstol, i samband med de straffrättsliga förfaranden som rådet har grundat sig på. Detta påvisas i synnerhet av undersökningsdomarens beslut av den 21 maj 2018, den 23 november 2018 och den 27 november 2019 om tillstånd att frihetsberöva Vitalij Jurijovytj Zachartjenko.

Rådet har dessutom information om att de ukrainska myndigheterna vidtagit åtgärder för att eftersöka Vitalij Jurijovytj Zachartjenko. Den 12 februari 2020 beslutade utredningsorganet att föra upp Vitalij Jurijovytj Zachartjenko på den internationella förteckningen över efterlysta personer och vidarebefordrade begäran till avdelningen för internationellt polissamarbete vid Ukrainas nationella polis för införande i Interpols databas.

Den 28 februari 2020 återupptogs förundersökningen och processuella åtgärder och utredningsåtgärder genomfördes. Utredningsorganet avbröt tillfälligt förundersökningen den 3 mars 2020 och drog slutsatsen att Vitalij Jurijovytj Zachartjenko undanhåller sig utredningsorganet och domstolen i syfte att undgå straffrättsligt ansvar, att hans vistelseort är okänd och att alla utredningsåtgärder (efterspaningar) och processuella åtgärder som är möjliga att vidta i en misstänkts utevaro har vidtagits. Detta beslut om tillfälligt avbrytande kunde överklagas.

Det går inte att fastställa att rätten till försvar och till ett effektivt rättsligt skydd har kränkts i de fall då försvaret inte utövar dessa rättigheter.

I enlighet med rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna anser rådet att de perioder under vilka Vitalij Jurijovytj Zachartjenko har undvikit utredningen måste undantas vid beräkningen av den period som är relevant för bedömningen av huruvida man har respekterat rätten till en rättegång inom skälig tid. Rådet anser därför att de omständigheter som beskrivs ovan avseende Vitalij Jurijovytj Zachartjenko i hög grad har bidragit till utredningens längd.

3. Viktor Pavlovych Pshonka

Det straffrättsliga förfarandet avseende förskingring av offentliga medel eller tillgångar pågår fortfarande.

Uppgifter i rådets ärendeakt visar att man har respekterat Viktor Pavlovych Pshonkas rätt till försvar och till ett effektivt rättsligt skydd, inbegripet den grundläggande rätten att få sitt ärende prövat inom skälig tid av en oavhängig och opartisk domstol, i samband med de straffrättsliga förfaranden som rådet har grundat sig på. Det påvisas i synnerhet av det faktum att en skriftlig delgivning om misstanke lämnades den 22 december 2014, av det faktum att beslutet av den 16 juni 2017 om att avbryta det straffrättsliga förfarandet kunde överklagas och av undersökningsdomarens beslut av den 12 mars 2018, den 13 augusti 2018 och den 5 september 2019 om tillstånd att frihetsberöva Viktor Pavlovych Pshonka i syfte att föra honom till domstol för förhandlingar om framställningen gällande häktning.

Rådet har information om att de ukrainska myndigheterna har vidtagit åtgärder för att söka efter Viktor Pshonka. Den 24 juli 2020 skickades en begäran om internationellt rättsligt bistånd till de behöriga myndigheterna i Ryska federationen för att kunna fastställa var Viktor Pshonka befinner sig och förhöra honom. Den begäran är fortfarande under behandling. Förundersökningen avbröts tillfälligt den 24 juli 2020 på grund av behovet att vidta processuella åtgärder inom ramen för internationellt samarbete.

De ryska myndigheterna avslog begäranden om internationellt rättsligt bistånd som skickades till dem 2016 och 2018.

I sitt beslut av den 2 oktober 2020 avslog Ukrainas högsta domstol för korruptionsbekämpning det överklagande som lämnats in av Viktor Psjonkas advokat för att upphäva den delgivning om misstanke som var daterad den 23 december 2014. Domstolen fastslog att delgivning om misstanke skett i enlighet med Ukrainas straffprocesslag och bekräftade att Viktor Psjonka var misstänkt i det straffrättsliga förfarandet.

Den 7 maj 2020 och den 9 november 2020 avslog Ukrainas högsta domstol för korruptionsbekämpning en begäran om att inleda ett förfarande på grundval av ett klagomål från jurister mot att Ukrainas nationella byrå för korruptionsbekämpning förhållit sig passiv vid det straffrättsliga förfarandet. Appellationsdomstolen vid högsta domstolen för korruptionsbekämpning fastställde dessa beslut den 1 juni 2020 respektive den 26 november 2020.

I enlighet med rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna anser rådet att de perioder under vilka Viktor Psjonka har undvikit utredningen måste undantas vid beräkningen av den period som är relevant för bedömningen av huruvida man har respekterat rätten till en rättegång inom skälig tid. Rådet anser därför att de omständigheter som beskrivs i domen från högsta domstolen för korruptionsbekämpning och som tillskrivits Viktor Psjonka samt den tidigare underlåtenheten att verkställa en begäran om internationellt rättsligt bistånd i betydande grad har bidragit till utredningens längd.

6. Viktor Ivanovych Ratushniak (Viktor Ivanovytj Ratusjnjak)

Det straffrättsliga förfarandet avseende förskingring av offentliga medel eller tillgångar pågår fortfarande.

Uppgifter i rådets ärendeakt visar att man har respekterat Viktor Ratusjnjaks rätt till försvar och till ett effektivt rättsligt skydd, inbegripet den grundläggande rätten att få sitt ärende prövat inom skälig tid av en oavhängig och opartisk domstol, i samband med de straffrättsliga förfaranden som rådet har grundat sig på. Det påvisas i synnerhet av undersökningsdomarens beslut av den 21 maj 2018, den 23 november 2018 och den 4 december 2019 om tillstånd att frihetsberöva Viktor Ratusjnjak i syfte att föra honom till domstol för förhandlingar om framställningen gällande häktning.

Rådet har information om att de ukrainska myndigheterna vidtagit åtgärder för att eftersöka Viktor Ratusjnjak. Den 12 februari 2020 beslutade utredningsorganet att föra upp Viktor Ratusjnjak på den internationella förteckningen över efterlysta personer och vidarebefordrade begäran till avdelningen för internationellt polissamarbete vid Ukrainas nationella polis avseende införande i Interpols databas.

Den 28 februari 2020 återupptogs förundersökningen i syfte att genomföra processuella åtgärder och utredningar. Utredningsorganet avbröt tillfälligt förundersökningen den 3 mars 2020 och drog slutsatsen att Viktor Ratusjnjak undanhåller sig utredningsorganen och domstolen i syfte att undgå straffrättsligt ansvar, att hans vistelseort är okänd och att alla utredningsåtgärder (efterspaningar) och att processuella åtgärder som är möjliga att vidta i en misstänkts utevaro har vidtagits. Detta beslut om tillfälligt avbrytande kunde överklagas.

Det går inte att fastställa att rätten till försvar och till ett effektivt rättsligt skydd har kränkts i de fall då försvaret inte utövar dessa rättigheter.

I enlighet med rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna anser rådet att de perioder under vilka Viktor Ratusjnjak har undvikit utredningen måste undantas vid beräkningen av den period som är relevant för bedömningen av huruvida man har respekterat rätten till en rättegång inom skälig tid. Rådet anser därför att de omständigheter som beskrivs ovan avseende Viktor Ratusjnjak i hög grad har bidragit till utredningens längd.

7. Oleksandr Viktorovych Yanukovych (Oleksandr Viktorovytj Janukovytj)

Det straffrättsliga förfarandet avseende förskingring av offentliga medel eller tillgångar pågår fortfarande.

Uppgifter i rådets ärendeakt visar att man har respekterat Oleksandr Janukovytjs rätt till försvar och till ett effektivt rättsligt skydd, inbegripet den grundläggande rätten att få sitt ärende prövat inom skälig tid av en oavhängig och opartisk domstol, i samband med de straffrättsliga förfaranden som rådet har grundat sig på.

Rådet har information om att de ukrainska myndigheterna vidtagit åtgärder för att eftersöka Oleksandr Janukovytj, som uppehåller sig i Ryska federationen och undviker utredningen.

I enlighet med rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna anser rådet att de perioder under vilka Oleksandr Janukovytj har undvikit utredningen måste undantas vid beräkningen av den period som är relevant för bedömningen av huruvida man har respekterat rätten till en rättegång inom skälig tid. Rådet anser därför att de omständigheter som beskrivs ovan avseende Oleksandr Janukovytj i hög grad har bidragit till utredningens längd.

9. Artem Viktorovych Pshonka (Artiom Viktorovytj Psjonka)

Det straffrättsliga förfarandet avseende förskingring av offentliga medel eller tillgångar pågår fortfarande.

Uppgifter i rådets ärendeakt visar att man har respekterat Artiom Psjonkas rätt till försvar och till ett effektivt rättsligt skydd, inbegripet den grundläggande rätten att få sitt ärende prövat inom skälig tid av en oavhängig och opartisk domstol, i samband med de straffrättsliga förfaranden som rådet har grundat sig på. Det påvisas i synnerhet av det faktum att en skriftlig delgivning om misstanke skett den 29 december 2014, av det faktum att beslutet av den 16 juni 2017 om att avbryta det straffrättsliga förfarandet kunde överklagas och av undersökningsdomarens beslut av den 12 mars 2018, den 13 augusti 2018 och den 5 september 2019 om tillstånd att frihetsberöva Artiom Psjonka i syfte att föra honom till domstol för förhandlingar om framställningen gällande häktning.

Rådet har information om att de ukrainska myndigheterna har vidtagit åtgärder för att söka efter Artiom Psjonka. Den 24 juli 2020 skickades en begäran om internationellt rättsligt bistånd till de behöriga myndigheterna i Ryska federationen för att kunna fastställa var den misstänkte befinner sig och förhöra honom. Den begäran är fortfarande under behandling. Förundersökningen avbröts tillfälligt den 24 juli 2020 på grund av behovet att vidta processuella åtgärder inom ramen för internationellt samarbete.

De ryska myndigheterna avslog begäran om internationellt rättsligt bistånd som skickades till dem 2018.

I sitt beslut av den 8 juli 2020 avvisade Ukrainas högsta domstol för korruptionsbekämpning det överklagande som Artiom Psjonkas advokat hade lämnat in för att upphäva beslutet av den 30 april 2015 om att avbryta förundersökningen. Domstolen fastslog också att delgivandet om misstanke skett i enlighet med Ukrainas straffprocesslag och bekräftade att Artiom Psjonka var misstänkt i det straffrättsliga förfarandet.

I enlighet med rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna anser rådet att de perioder under vilka Artiom Psjonka har undvikit utredningen måste undantas vid beräkningen av den period som är relevant för bedömningen av huruvida man har respekterat rätten till en rättegång inom skälig tid. Rådet anser därför att de omständigheter som beskrivs i domen från högsta domstolen för korruptionsbekämpning och som tillskrivits Artiom Psjonka samt en tidigare underlåtenhet att verkställa en begäran om internationellt rättsligt bistånd i betydande grad har bidragit till utredningens längd.

12. Serhiy Vitalyovych Kurchenko (Serhij Vitaljovytj Kurtjenko)

Det straffrättsliga förfarandet avseende förskingring av offentliga medel eller tillgångar pågår fortfarande.

Uppgifter i rådets ärendeakt visar att man har respekterat Serhij Kurtjenkos rätt till försvar och till ett effektivt rättsligt skydd, inbegripet den grundläggande rätten att få sitt ärende prövat inom skälig tid av en oavhängig och opartisk domstol, i samband med de straffrättsliga förfaranden som rådet har grundat sig på. Det påvisas i

synnerhet av undersökningsdomarens beslut av den 7 mars 2018 om tillstånd till en särskild utredning i den tilltalades utevaro. Dessutom informerades försvaret om att förundersökningen slutförts den 28 mars 2019 och gavs tillgång till materialet för att sätta sig in i det. Rådet har information om att försvaret håller på att sätta sig in i materialet.

I sitt beslut av den 29 april 2020 biföll appellationsdomstolen i Odessa vidare åklagarens överklagande och vidtog en förebyggande åtgärd genom att häkta Serhij Kurtjenko. Domstolen konstaterade även att Serhij Kurtjenko lämnat Ukraina 2014 och att det inte kunde fastställas var han uppehöll sig. Domstolen fastslog att Kurtjenko undanhåller sig förundersökningsorganen i syfte att undgå straffrättsligt ansvar.

Rådet informerades den 29 april 2020 om att de ukrainska myndigheterna skickade en begäran om internationellt rättsligt bistånd till Ryska federationen, som skickades tillbaka den 28 juli 2020 utan att ha verkställts.

I enlighet med rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna anser rådet att de perioder under vilka Serhij Kurtjenko har undvikit utredningen måste undantas vid beräkningen av den period som är relevant för bedömningen av huruvida man har respekterat rätten till en rättegång inom skälig tid. Rådet anser därför att de omständigheter som beskrivs i domen från appellationsdomstolen i Odessa och som tillskrivits Serhij Kurtjenko samt underlåtenheten att verkställa framställningen om internationellt rättsligt bistånd i betydande grad har bidragit till utredningens längd.

17. Oleksandr Viktorovych Klymenko (Oleksandr Viktorovytj Klimenko)

Det straffrättsliga förfarandet avseende förskingring av offentliga medel eller tillgångar pågår fortfarande.

Uppgifter i rådets ärendeakt visar att man har respekterat Oleksandr Klimenkos rätt till försvar och till ett effektivt rättsligt skydd, inbegripet den grundläggande rätten att få sitt ärende prövat inom skälig tid av en oavhängig och opartisk domstol, i samband med de straffrättsliga förfaranden som rådet har grundat sig på. Det påvisas i synnerhet av undersökningsdomarens beslut av den 1 mars 2017 och den 5 oktober 2018 om tillstånd till en särskild utredning i den tilltalades utevaro. Rådet har påpekat att försvaret underrättades om slutförandet av förundersökningar under 2017 respektive 2018 och att det sedan dess har erhållit material från det straffrättsliga förfarandet för att kunna sätta sig in i det. Försvarets granskning och undersökning av den stora mängden tillgängligt material i samband med förundersökningen och det straffrättsliga förfarandet pågår. Rådet anser att den långa tiden för att sätta sig in i materialet ska tillgodoräknas försvaret.”